

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 16Co/12/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3217203574
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Prikrylová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3217203574.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Prikrylovej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a JUDr. Ivce Čelkovej v spore žalobcov:
1/ F. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXXX/XX, XXX XX W. A. W., 2/ P. F. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXXX/XX,
XXX XX W. A. W., obaja zast.: JUDr. F. P., advokát so sídlom X. XXXX/XX, XXX XX W. A. W., proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie neexistencie záväzku a neexistencie záložného práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č.k. 4Csp/225/2017-69 zo dňa 22. mája 2018 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobcom 1/ a 2/ sa proti žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom určil, že záväzok žalobcu 1/ zaplatiť pohľadávku žalovanému s príslušenstvom z titulu Zmluvy o úvere č. 3740400 zo dňa 28.01.2008 uzatvorenej medzi P. M., nar. XX.XX.XXXX ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom neexistuje. Druhým výrokom určil, že záložné právo zapísané v časti „C- ĎARCHY“ listu vlastníctva č. XXXX k.ú W. A. W., obec W. A. W., okres W. A. W. k bytu č. XX na 5. p. vo vchode č. XX bytového domu súp. č. XXXX na parc. reg. „C“ č. XXXX v podiele 1/1 s podielom 7175/385802 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu, na základe Zmluvy o zriadení záložného práva č. 159/2009-ZIL zo dňa 24.03.2009, ktorého vklad povolila Správa katastra Bánovce nad Bebravou dňa 07.07.2009 pod Q neexistuje a tretím výrokom zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v rozsahu 100%. Súd prvej inštancie na predmetný spor aplikoval ustanovenia § 2 písm. a), § 4 ods. 2, 3 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ust. § 3, § 52 ods. 1-4, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1-2, § 151a, § 151b, §151 ma ods. 1 písm. a) veta prvá a § 151 ma ods. 2 a 3, § 559 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie žalobe žalobcov vyhovel, nakoľko mal za preukázané, že žalovaný ako veriteľ uzatvoril dňa 28.01.2008 s P. M. ako dlžníčkou zmluvu o úvere, na základe ktorej jej žalovaný poskytol úver vo výške 14000,- Sk (464,71 Eur) a dlžníčka sa úver zvýšený o príslušný poplatok vo výške 13360,- Sk zaviazala splatiť v 12 mesačných splátkach po 2280,- Sk (75,68 Eur) počnúc dňom 27.02.2008. Súčasťou zmluvy o úvere bolo plnomocenstvo, podľa ktorého dlžník ako splnomocniteľ splnomocňuje advokáta Mgr. Tomáša Kušníra okrem iného za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa - spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, ktorá je jej záväzkom vyplývajúcim zo zmluvy o úvere, uzatvoril v jej mene záložnú zmluvu podľa § 552 Občianskeho zákonníka v platnom znení k nehnuteľnostiam, ktoré v čase uzatvorenia záložnej zmluvy sú v jej vlastníctve, ktoré budú bližšie špecifikované na

liste vlastníctva ku dňu uzatvorenia záložnej zmluvy, toto plnomocenstvo udelila na všetky právne úkony, za účelom spísania notárskej zápisnice, alebo uzatvorenia záložnej zmluvy, ktorou sa zabezpečí pohľadávka spoločnosti POHOTOVOST', s.r.o. z vyššie uvedenej zmluvy o úvere, pozostávajúca z nesplatennej výšky pohľadávky a jej príslušenstva, vrátane nákladov preukázateľne vynaložených na spísanie notárskej zápisnice alebo záložnej zmluvy a nákladov na vykonanie zápisu v katastri nehnuteľností. Zároveň splnomocnila advokáta na uzatvorenie záložnej zmluvy, ktorej predmetom bude zriadenie záložného práva v prospech veriteľa za účelom zabezpečenia jeho pohľadávok vzniknutých z tejto úverovej zmluvy k už existujúcim pohľadávkam splnomocniteľa a k pohľadávkam, ktoré splnomocniteľ nadobudne alebo vzniknú po dni uzatvorenia úverovej zmluvy, alebo záložného práva k pohľadávkam, ktorých vznik závisí od splnenia podmienky. Podpis dlžníka ako splnomocniteľa bol úradne overený a splnomocnený advokát svojím podpisom plnomocenstvo prijal dňa 24.2.2009. Dňa 24.3.2009 uzatvoril žalovaný ako záložný veriteľ a P. M. ako záložca v zastúpení Mgr. S. O. Zmluvu o zriadení záložného práva č. 159/2009 - ZIL k bytu č. 24 v bytovom dome súp.č. XXXX na par.č. XXXX a k podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach na dome vo výške 7175/385802, nachádzajúcom sa v katastrálnom území W. nad W., na liste vlastníctva č. XXXX ktorého vklad povolila Správa katastra Bánovce nad Bebravou dňa 7.7.2009 pod V 415/2009, a to za účelom zabezpečenia všetkých pohľadávok žalovaného, ktoré vznikli a vzniknú na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 28.1.2008. Od 27.2.2008 do 14.9.2009 uhradila P. M. (dlžník) žalovanému (veriteľovi) celkom sumu 1156,47 Eur. Zmluva

o úvere zo dňa 28.01.2008 obsahovala údaje o výške úveru 14000,- Sk, o poplatku vo výške 13360,- Sk a to že dlžník zaplatí celkovú čiastku 27360,- Sk v 12 mesačných splátkach po 2280,- SK počnúc dňom 27.2.2008. Dňa 25.11.2013 P. M. zomrela, pričom dedičmi po nej boli manžel (žalobca 1/), dcéra (žalobkyňa 2/) a dvaja synovia, pričom žalobca 1/ (manžel) a dedičia uzatvorili dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva a taktiež dohodu o vyporiadaní dedičstva, podľa ktorého aktíva a pasíva dedičstva nadobudol manžel (žalobca 1/) voči ustupujúcim dedičom bezodplatne, pričom čistá hodnota dedičstva predstavovala sumu 13274,44 Eur. Na základe darovacej zmluvy, ktorej vklad bol povolený dňa 10.10.2017 pod V1596/17 vlastnícke právo k bytu č. XX v bytovom dome súp.č. XXXX na par.č. XXXX a k podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach na dome vo výške 7175/385802 t.j. k zálohu podľa Zmluvy o zriadení záložného práva č. 159/2009 - ZIL nadobudla žalobkyňa 2/. Dňa 18.8.2017 žalobca 1/ prostredníctvom advokáta požiadal žalovaného o vydanie písomného potvrdenia o splnení záväzku a podanie žiadosti o výmaz záložného práva na Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, katastrálny odbor. Listom zo dňa 5.9.2017 žalovaný žalobcovi 1/ oznámil, že z dôvodu, neplnenia si povinností zo Zmluvy

o úvere č. 3740400 a neuhrádzania jednotlivých splátok úveru v stanovených termínoch splatnosti riadne a včas sa stal splatný v celom rozsahu. Dlžná suma zo Zmluvy o úvere č. 3740400 je ku dňu 628,32 eur. Žalovaný oznámil žalobcom, že po úhrade pristúpi bez zbytočného odkladu k výmazu záložného práva. Súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvu o úvere ako zmluvu spotrebiteľskú. Mal za preukázané, že pôvodná dlžníčka, P. M. podľa uzatvorenej zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 28.01.2008 obdržala finančné prostriedky vo výške 14000,- Sk t.j. 464,71 Eur. Vykonaním dokazovaním listinami, ktoré predložili žalobcovia, mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovanému bolo za účelom splácania úveru poskytnuté celkom 1156,47 Eur. Uvedené tvrdenie žalobcov žalovaný žiadnym spôsobom nespochybnil. Z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že zmluva o úvere zo dňa 28.01.2008 neobsahovala náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. g), h) a j) Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (t.j. neobsahovala konečnú splatnosť úveru, ročnú úrokovú mieru, ročnú percentuálnu mieru nákladov vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy) a preto poskytnutý úver považoval za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 4 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Dlžník tak pol povinný vrátiť žalovanému iba istinu úveru, ktorý vyčerpala v sume 464,71 Eur, bez akýchkoľvek úrokov a poplatkov. Žalovanému (veriteľovi) v čase od 27.02.2008 do 14.11.2009 uhradila celkom 1156,47 Eur, čím jej záväzok dňom 14.11.2008 voči žalovanému zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 28.01.2008 v celom rozsahu zanikol splnením a toho času už neexistuje. A keďže mal za to, že záväzok dlžníka voči veriteľovi zanikol dňa 14.11.2008, zaniklo i záložné právo. Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že v prípade, že by nedošlo k zániku záložného práva v dôsledku zániku zabezpečenej pohľadávky, zastáva názor, že zmluva o zriadení záložného práva č. 159/2009-ZIL zo dňa 24.03.2009 je neplatným právnym úkonom. Túto zmluvu uzatvoril v mene záložného dlžníka advokát, ktorého na to tento dlžník splnomocnil v zmluve o úvere, t.j. predtlačným textom v zmluve bez možnosti dlžníka-spotrebiteľa ovplyvniť jeho obsah. Uviedol, že takéto splnomocnenie na uzatvorenie zmluvy poskytuje žalovanému ako veriteľovi neprimeranú výhodu v tom, že jeho pohľadávka môže byť zabezpečená okrem iného aj záložným právom k nehnuteľnosti dlžníka bez toho, aby si to vyžadovalo ďalšiu aktivitu

zo strany dlžníka- záložcu, čo je pre veriteľa jednoznačne zjednodušený postup. Zároveň poukázal na to, že môže byť záložným právom k nehnuteľnosti zabezpečená pohľadávka, ktorá môže byť o niekoľko desiatok násobne nižšia, než je hodnota založenej nehnuteľnosti, čo je v rozpore so zákonom, nakoľko absentuje akákoľvek proporcionalita medzi zabezpečovanou pohľadávkou a poskytnutou zábezpekou, čo je jednoznačne podľa súdu prvej inštancie v rozpore s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie považoval splnomocnenie dlžníka v zmluve o úvere pre advokáta Mgr. S. O. za nekalú obchodnú praktiku žalovaného, tým aj neprijateľnú a teda neplatnú zmluvnú podmienku. Splnomocnenie označil za neplatné a tým pádom aj za neplatné aj všetky právne úkony, ktoré v mene dlžníka menovaný advokát (splnomocnenec) vykonal, teda aj právny úkon - Zmluva o zriadení záložného práva č. 159/2009-ZIL zo dňa 24.03.2009 je neplatná. záverom uviedol, že záložné právo na zabezpečenie pohľadávky žalovaného k nehnuteľnosti dlžníka tak nebolo platne zriadené a teda aj z tohto dôvodu nevzniklo a preto súd prvej inštancie žalobe o určenie neexistencie záložného práva vyhovel.

2. Proti uvedenému rozsudku a to v celom rozsahu v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Vytýkal nedostatočné odôvodnenie rozsudku, čo malo za následok odňatie možnosti konať pred súdom žalovanému, ďalej, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a napokon, že toto rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že na rozhodnutie nebola splnená podmienka naliehavého právneho záujmu. Poukázal na rozhodnutia súdov v obdobných veciach a to: rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. Cdo/251/2015 zo dňa 16.03.2016, Okresného súdu Levice sp.zn. 7C/681/2015 zo dňa 24.11.2017 a rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/325/2016-75 zo dňa 14.06.2017. Navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril právny zástupca žalobcov, ktorý uviedol, že s dôvodmi uvedenými žalovaným v odvolaní nesúhlasí. Uviedol, že nevidí dôvod, aby žalobcovia podali žalobu na plnenie-uloženie povinnosti podať žiadosť o výmaz záložného práva, keďže napriek písomnej výzve právneho zástupcu žalobcov zo dňa 18.08.2017 žalovaný odmietol podať návrh na výmaz záložného práva a z jeho doterajších vyjadrení vyplýva, že nepovažuje svoju údajnú pohľadávku za platenú, možno s istotou konštatovať, že žalovaný by aj pri výroku na plnenie nepodal na príslušný katastrálny úrad žiadosť o výmaz záložného práva. Naopak, rozhodnutie súdu o neexistencii záložného práva v súlade s právnou praxou je priamo zapísateľné do katastra nehnuteľností, teda katastrálny úrad na základe takéhoto rozhodnutia vykoná výmaz záložného práva. Tým sa odstráni stav právnej neistoty žalobcov. Mal za to, že v prejednávanej veci bola preukázaná existencia naliehavého právneho záujmu. Bez určujúcich výrokov napadnutého rozsudku ohľadne neexistencie záložného práva by Okresný úrad, katastrálny odbor nevykoná výmaz záložného práva zapísaného na liste vlastníctva č.XXXX, katastrálne územie W. A. W. pod V415/2009. Napadnutý rozsudok je spôsobilý zlepšiť právne postavenie žalobcov, keďže takýto rozsudok je podkladom na výmaz záložného práva. Je nepochybne v záujme žalobcu 2/ na odstránenie jeho právnej neistoty spočívajúcej v tom, že zo strany žalovaného existuje hrozba vykonanie záložného práva vo vzťahu k nehnuteľnosti, ktorá je t.č. vo výlučnom vlastníctve žalobcu 2/ v podiele 1/1. Zároveň mal za to, že napadnutý rozsudok slúži potrebám praktického života a nedôjde k rozmnožovaniu sporov, pretože sporné vzťahy medzi stranami sporu budú definitívne vyriešené. Záverom opätovne poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 4Co/81/2013 zo dňa 02.05.2014.

4. K vyjadreniu právneho zástupcu žalobcov 1/ a 2/ sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že žiada súd, aby v prejednávanej veci posudzoval prípustnosť žaloby s poukazom na ust. § 137 písm. d) CSP. Má za to, že nová právna úprava CSP nepripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). Napadnutý rozsudok považuje za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, čím došlo v konaní pred súdom prvej inštancie k takej vade konania, na ktorú odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti. Uviedol, že žalovaný záložnú zmluvu považuje za platne uzavretú a právo žalobcu na dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu za premlčané. Právo dovolávať sa neplatnosti právneho úkonu je majetkovým právom, na ktoré sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota. Žalobu považuje za neprípustnú.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané podľa § 359 a § 262 ods. 1 CSP, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s

uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

6. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keď v danej veci nezistil dôvod k tomu, aby zopakoval alebo doplnil dokazovanie vykonané pred súdom prvej inštancie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vychádzal zo skutkových zistení ustálených v konaní súdom prvej inštancie (§ 383 CSP).

7. Za aplikácie § 380 ods. 2 CSP posudzoval odvolací súd z úradnej povinnosti, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci, a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie dodržal v konaní procesné predpisy upravujúce procesný postup o povinnom poučení strany v spore o procesných právach a o procesných povinnostiach, o predvolávaní na nariadené pojednávania za účelom prejednania veci, pri vykonávaní dokazovania a procesný postup pred skončením dokazovania. Rozsudok súdu prvej inštancie obsahuje náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Postupom súdu prvej inštancie nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý znemožnil stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom právnom názore, že žalobcovia 1/ a 2/ majú naliehavý právny záujem na určení neexistencie záložného práva, pretože rozhodnutie súdu môže byť pokladom pre vykonanie zmeny zápisu záložného práva (jeho výmazu) v katastri nehnuteľností. Bez takéhoto rozhodnutia by bolo právne postavenie žalobcov neisté v tom, či na ich nehnuteľnosti viazne záložné právo žalovaného. Okrem toho naliehavosť právneho záujmu na podanej určovacej žalobe bola preukázaná aj z dôvodov, pre ktoré na nehnuteľnosti navrhovateľa neviazne záložné právo žalovaného, keď tomu tak je nie z dôvodu zániku žalovaného pohľadávky a jej príslušenstva voči žalobcom (aj keď táto zanikla), ale z dôvodu, že zmluva o zriadení záložného práva je absolútne neplatným právnym úkonom a záložné právo žalovaného k nehnuteľnosti žalobcov na zabezpečenie pohľadávky žalovaného zo zmluvy o úvere vôbec nevzniklo. Konštatoval, že zmluva o úvere uzavretá medzi účastníkmi je spotrebiteľskou zmluvou a úver spotrebiteľským úverom. Zmluvu

o zriadení záložného práva uzatvoril v mene pôvodného dlžníka ako záložcu advokát, ktorého na to pôvodný dlžník splnomocnil v zmluve o úvere. Splnomocnenie na uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva je súčasťou zmluvy o úvere, t.j. predtlačným textom v zmluve bez možnosti dlžníka - spotrebiteľa ovplyvniť jeho obsah. Takéto splnomocnenie poskytuje žalovanému ako veriteľovi neprimeranú výhodu v tom, že jeho pohľadávka môže byť zabezpečená okrem iného aj záložným právom k nehnuteľnosti dlžníka bez toho, aby si to vyžadovalo ďalšiu aktivitu zo strany dlžníka - záložcu, čo je pre veriteľa jednoznačne zjednodušený postup. Okrem toho, môže byť záložným právom k nehnuteľnosti zabezpečená pohľadávka, ktorá môže byť o niekoľko desiatok násobne nižšia, než je hodnota založenej nehnuteľnosti, čo je v rozpore so zákonom, konkrétne absentuje akákoľvek proporционаlita medzi zabezpečovanou pohľadávkou a poskytnutou zábezpečkou, čo je jednoznačne v rozpore s dobrými mravmi. Okrem toho dlžník v zmluve splnomocňuje jemu neznámeho advokáta vybraného veriteľom, čo je nekalou obchodnou praktikou odporcu, keď dlžníkovi vnucuje osobu, ktorá ho má zastupovať. Z uvedených dôvodov tak súd považoval splnomocnenie dlžníka v zmluve o úvere pre advokáta Mgr. Tomáša Kušníra za nekalú obchodnú prax žalovaného, tým aj neprijateľnú, ergo neplatnú zmluvnú podmienku, čím sú neplatné aj všetky právne úkony, ktoré v mene pôvodného dlžníka menovaný advokát vykonal, teda aj právny úkon - zmluva o zriadení záložného práva je neplatná. Záložné právo na zabezpečenie pohľadávky žalovaného k nehnuteľnosti žalobcu tak nebolo platne zriadené a teda ani nevzniklo, a preto súd návrhu v celom rozsahu vyhovel.

9. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho

vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalovaného dodáva nasledovné:

10. Žalovaný svojím odvolaním namieta nesprávne právne posúdenie veci v otázke existencie naliehavého právneho záujmu na určení neexistencie záväzku medzi žalobcom a žalovaným, neexistencie záložného práva a nesprávne právne posúdenie veci v otázke platnosti zmluvy o úvere, ako aj záložnej zmluvy.

11. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

12. Citované zák. ustanovenie pripúšťa žalobu smerujúcu k určeniu, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, len za podmienky, že na takomto určení je naliehavý právny záujem. Právny záujem ako podmienka úspešnosti žaloby o určenie musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže dosiahnuť odstránenie právnej neistoty (spornosti) a ochranu práv a oprávnených záujmov práve navrhovaným určením. Vo všeobecnosti platí, že ak žaloba na určenie neslúži potrebám praktického života (neistej situácie sa vôbec netýka alebo ju nerieši), alebo ak má žalobca inú možnosť, ako odstrániť vzniknutú neistú situáciu právneho vzťahu účastníkov, nie je takáto žaloba spravidla účelná a procesne prípustná. V niektorých prípadoch možno však (najmä so zreteľom na individuálne okolnosti daného právneho vzťahu) žalobu na určenie považovať za procesne prípustnú aj napriek existencii možnosti žalobcu domáhať sa ochrany práv inak. Určovacia žaloba je spravidla prípustná v prípade spornosti v právnych vzťahoch evidovaných katastrom nehnuteľností.

13. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, žalobcovia majú na určení neexistencie záložného práva naliehavý právny záujem, pretože takéto súdne rozhodnutie je podkladom na vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností. I keď je pravdou, že žalobcovia sa mohli žalobou na plnenie domáhať voči žalovanému splnenia povinnosti ustanovenej v § 151md ods. 3 Obč. zákonníka, t.j. povinnosti podať žiadosť o výmaz záložného práva do katastra nehnuteľností, avšak v prípade úspechu v takomto konaní by sa výmaz uskutočnil až po oznámení žalovaného, resp. na základe núteného výkonu rozhodnutia, ak by si žalovaný túto povinnosť nesplnil. Rozsudok súdu o neexistencii záložného práva je však spôsobilou listinou na zápis v katastri nehnuteľností záznamom bez ďalšieho a túto listinu je povinný kataster akceptovať. Okrem toho tak, ako správne konštatoval súd prvého stupňa, naliehavosť tohto právneho záujmu na podanej určovacej žalobe je daný aj z dôvodov, pre ktoré na nehnuteľnosti žalobcov neviazne záložné právo žalovaného, keď tomu tak nie je z dôvodu zániku žalovaného pohľadávky voči žalobcom jej splnením, ale z dôvodu, že zmluva o zriadení záložného práva je absolútne neplatným právnym úkonom a záložné právo odporcu k nehnuteľnosti žalobcov na zabezpečenie pohľadávky žalovaného zo zmluvy o úvere vôbec nevzniklo. Súd prvého stupňa sa správne vysporiadal s otázkou neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva. Medzi účastníkmi konania bol uzatvorený spotrebiteľský vzťah v zmysle § 52 a nasl. Obč. zákonníka a zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľskom úvere, čo konštatoval aj Krajský súd v Trenčíne v rozhodnutí pod sp. zn. 4CoE/207/2012-58 zo dňa 28.09.2012. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že v texte zmluvy o úvere uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 28.01.2008 a vyhotovenej formou predtlačky, je okrem iného uvedený text, z ktorého vyplýva, že pôvodný dlžník ako splnomocniteľ splnomocňuje advokáta vybraného zo zoznamu advokátov vedeného Slovenskou advokátskou komorou Mgr. Tomáša Kušníra okrem iného aby za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa uzatvoril v jeho mene záložnú zmluvu k nehnuteľnostiam, ktoré sú v čase uzatvorenia záložnej zmluvy vo vlastníctve dlžníka. Takéto splnomocnenie poskytuje žalovanému ako veriteľovi neprimeranú výhodu v tom, že jeho pohľadávka môže byť zabezpečená okrem iného aj záložným právom k nehnuteľnosti dlžníka bez toho, aby si to vyžadovalo ďalšiu aktivitu zo strany dlžníka (dlžník sa s týmto advokátom nikdy nestretol a ani ho tento advokát nikdy nekontaktoval). Jednalo sa o predtlačенú formulárovú zmluvu bez možnosti prejaviti slobodnú vôľu pri výbere advokáta, ktorý by hájil jeho záujmy. Okrem toho, dlžník v zmluve splnomocňuje jemu neznámeho advokáta, vybraného veriteľom, čo je nekalou obchodnou praktikou žalovaného, keď dlžníkovi vnucuje osobu, ktorá ho má zastupovať. Okrem toho, mala byť

záložným právom k nehnuteľnosti zabezpečená pohľadávka (úver vo výške 14.000,- Sk s prísl.), ktorá bola o niekoľko desiatok násobne nižšia, než je hodnota založenej nehnuteľnosti, čo je jednoznačne v rozpore s dobrými mravmi. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, splnomocnenie dlžníka v zmluve o úvere pre advokáta Mgr. Tomáša Kušnieru je potrebné považovať za nekalú obchodnú praktiku žalovaného, tým aj neprijateľnú zmluvnú podmienku, čím je neplatný aj právny úkon, ktorý v mene dlžníka advokát Mgr. Tomáš Kušnier vykonal, t.j. zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti zo dňa 24.03.2009. Vzhľadom k tomu, že zmluva o zriadení záložného práva je neplatným právnym úkonom, bola žaloba žalobcov v celom rozsahu opodstatnená. Odvolacie námietky žalovaného boli preto nedôvodné.

14. Za skutkovo a právne správny považuje odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku o náhrade trov konania, o ktorých rozhodol súd prvej inštancie za aplikácie § 255 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 262 ods. 2 CSP vychádzajúc zo zásady zodpovednosti za výsledok a miery úspechu. Žalobcovia 1/, 2/ boli v konaní pred súdom prvej inštancie úspešní, preto im bola priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 %, ktorú je žalovaný povinný im zaplatiť spoločne a nerozdielne.

15. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Nakoľko žalobcovia 1/ a 2/ boli v spore úspešní, odvolací súd im priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerov hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva

v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).